

Uddybet ansøgning Frikommunenetværket "Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde"

Titel på forsøg	Teknologiske hjælpemidler som supplement til pædagogisk støtte og omsorg, når borgeren ikke kan give samtykke hertil
Deltagerkommuner	Aabenraa Kommune Favrskov Kommune Herning Kommune Holstebro Kommune Randers Kommune Silkeborg Kommune (Tovholder) Skive Kommune
Kontaktperson	Lars Bundgaard Leen, LarsBundgaard.Leen@silkeborg.dk Tlf. 4079 8993

Ansøgning sendes til:

Ansøgning sendes på mail til: p-handicap@sm.dk, med kopi til hfp@sm.dk

Uddybet ansøgning

Nedenstående beskrives de supplerende oplysninger, ministerierne har anmodet netværket om.

Inddragelse af borger og pårørende

Afprøvning af et teknologisk hjælpemiddel skal ske efter drøftelse med pårørende eller værge og ud fra en faglig vurdering fra medarbejdere på botilbuddet. Værge eller pårørende skal samtykke til anvendelsen af en teknologi. Da borgerne i målgruppen har et meget nedsat mentalt funktionsniveau, kan det være vanskeligt at føre en dialog omkring brugen af teknologiske hjælpemidler. Derfor er det et krav, at en medarbejder med tæt kontakt til og god tolkning af borgeren, er med til at vurdere behovet og borgerens holdning til det.

Teknologier – retningslinjer og beskrivelser af funktion, formål og målgruppe

Generelle retningslinjer

Målgruppen for forsøget er personer med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 124 a i lov om social service.

Der er tale om borgere fra det specialiserede socialområde og fra ældreområdet, som har ophold i botilbud, botilbudslignende boformer i almene boliger og plejeboliger. I denne forbindelse sondres der ikke mellem forskellige former for funktionsnedsættelse.

Der skal udarbejdes en kvalificeret visitationsproces i de enkelte kommuner. De enkelte kommuner beskriver visitationsprocessen. Der vil i visitationsprocessen være fokus på, om de enkelte borgere kan drage fordel af en teknologisk løsning. Der skal altid foretages en konkret og individuel vurdering, hvor der tages hensyn til omsorgspligten samt værdigheden og selvbestemmelsen for borgeren.

For hver borger skal der laves en handleplan for den enkelte teknologi, hvori tidsfrist for opfølgning skal fremgå.

Det pointeres, at de beskrevne teknologiske hjælpemidler ikke anvendes med det formål at fastholde eller afgrænse borgeren. Formålet er at kunne møde borgeren, når vedkommende har eller kan have brug for hjælp.

Implementering af teknologien skal følge de gængse retningslinjer for teknologianvendelse i kommunen. Det gælder bl.a., at persondataloven overholdes, såfremt teknologien skal rumme data om borgeren.

Frikommuneloven stiller forskellige processuelle krav til hhv. § 13 og 14, hvilket er beskrevet i nedenstående.

§ 13 alarmer og pejlesystemer

Jf. iværksættelsesreglen jf. § 13 stk. 1 nr. 2 i Frikommuneloven, skal der ikke foreligge nogen myndighedsafgørelse, såfremt borgeren ikke modsætter sig i ord eller handling i anvendelsen af pågældende alarm- eller pejlesystem. Såfremt borgeren i ord eller handling modsætter sig alarm- eller pejlesystemet, skal der træffes en myndighedsafgørelse i sagen med de tilhørende processuelle krav, der i dag er gældende jf. SEL § 125.

§ 14 Situationsbestemt video- audio og bevægelsesovervågning

Der skal indsendes en ansøgning til myndighedsafgørelse, førend en teknologi under denne paragraf må tages i brug. Ansøgning sendes til den medarbejder, der har ansvar for behandling af magtanvendelser i den/de relevante afdelinger. Ansøgningen skal beskrive, hvilken video- audio- eller bevægelsesovervågning, der ønskes anvendt og med hvilket formål, herunder i hvilke konkrete situationer, borgeren overvåges. Desuden overholdes gældende retningslinjer på magtanvendelsesområdet. Der sendes kopi af afgørelse til borger, pårørende og tilbud.

Konkrete teknologier

§ 13 alarmer og pejlesystemer

Alarmer

Hvis en borgers lejlighedsdør fører ud til et fælles gangareal, kan der være behov for en alarm ved lejlighedsdøren. Dermed vil personalet kunne blive varslet, når borgeren forlader sin lejlighed. Personalet kan ikke sidde uden for lejligheden, da beboerne ikke vil kunne forstå, at der sidder nogen der. Det vil give uro, når personalet ikke kan vise de beboere opmærksomhed, der henvender sig. En alarm placeret ved ind/udgangen til en borgers lejlighed (inde i botilbuddet) vil give personalet mulighed for at være opmærksomme på de beboere, der færdes i fællesrummene og på gangene. Samtidig vil det være muligt for personalet at reagere hurtigt ved en eventuel alarm.

Trædemåtter

Formålet er et alarmsystem, der skal sikre at borgeren mødes af medarbejdere, når vedkommende har behov for hjælp. Trædemåtterne fungerer ligeledes som et alarmsystem, men har større fleksibilitet end ved ovennævnte alarmer.

Trædemåtten er desuden i højere grad fleksibel i forhold til placeringen end eksempelvis en døralarm. Dette betyder, at såfremt en borger ikke selv er i stand til at bevæge sig rundt i sin bolig uden ledsagelse, har man en mulighed for at flytte trædemåtten til sengen, hvorefter personalet vil blive

alarmeret, når borgeren forsøger at komme ud af sengen. De kan dermed være borgeren hurtig behjælpelig. Dette kan hindre fald og andre skader på borgeren, og alarmen er desuden nem at fjerne igen, såfremt borgeren kun i en kort periode har brug for at være eksempelvis sengeliggende af hensyn til et sygdomsforløb og følgende restitution. Trædemåtten kan ligeledes hindre uværdige situationer. Hvis en borger fx står ud af sengen for at komme på toilettet, men ikke selv kan gå derud, kan der opstå uheld, der sætter borgeren i en uværdig situation.

§ 14 Situationsbestemt video- audio og bevægelsesovervågning

Lys/bevægelsessensorer

Sensorerne kan enten sættes i et bestemt rum eller i en seng.

Rumsensorerne fungerer som et alarmsystem, der kan tidsindstilles. Sensorerne reagerer dermed ved at alarmere personale, hvis borgeren har opholdt sig i et bestemt rum (eksempelvis et badeværelse) i længere tid end den angivne ramme. En bevægelsessensor kan også være i form af en gulvalarm. Denne type sensorer kan eksempelvis anvendes til borgere, der skal kunne bevæge sig frit i deres lejlighed, men er i risiko for at komme til skade, fx ved et fald.

Ved en sengesensor, kan personalet alarmeres, hvis borgeren er ved at falde ud af sengen, så de kan komme dette i forkøbet. Desuden kan det registreres, når borgeren vender sig, og dermed vil man kunne se, om borgeren har haft en urolig nat. Det vil være en måde at registrere søvnmønstre, uden at påvirke det, ved at vække borgeren ved tilsyn. Det giver altså et reelt billede af, hvordan borgeren sover, og mulighed for at se, om eventuelle foranstaltninger for en bedre søvn virker.

Videoskærme

Der er tilfælde, hvor det vil gavne borgeren med situationsbestemt videoovervågning.

Det kan være borgere, der har behov for et tilsyn om natten, af hensyn til deres sikkerhed og tryghed. Det kan være forstyrrende, at medarbejderne skal ind i borgerens lejlighed, mens vedkommende sover. Med denne teknologi kan borgeren gives et tilsyn gennem en skærm, så det undgås at vække borgeren unødigt.

Der kan også være borgere, der har brug for alenetid i deres lejlighed om dagen, men hvor det ligeledes er nødvendigt med tilsyn. Her fungerer tilsynet over en videoskærm som en sikring af borgerens velbefindende, samtidig med at borgerens privatliv og frihed ikke overskrides unødigt. Det dokumenteres, at man har ført tilsyn.

Situationsbestemt videoovervågning kan også bruges til borgere, der har grænseoverskridende seksuel adfærd eller kan reagere voldeligt på andre beboere og personalet. Her kan det være rart at vide, hvor de er henne, når medarbejderen går ind til dem.

Kommunikation/undervisning

Kommunerne er ansvarlige for at implementere de enkelte teknologier, herunder instruere i det teknologiske, samt i frikommuneloven for ledelse og medarbejdere. Desuden skal de pårørende introduceres til teknologi og frikommunelov, så de har tilfredsstillende viden om, hvad teknologien vil betyde for deres borger, samt rammerne for forsøget. Herunder skal det tydeliggøres, hvor længe teknologien vil anvendes, og hvilke vilkår der er ift. at trække sig ud af forsøget.

Det er op til den enkelte kommune, hvorledes undervisning og information tilrettelægges. Det er et krav, at der foreligger en instruks til medarbejdere, og at gældende retningslinjer på magtanvendelsesområdet følges.

Kommunerne er ansvarlige for løbende orientering til de relevante politiske udvalg.